

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság
Vetőmag-felügyeleti Szakterület

**ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBEŊ VÉGZETT
VETŐMAGVIZSGÁLAT SZABÁLYZATA**

4. kiadás

Budapest, 2023. január
Érvényes: visszavonásig

Várszegi Gábor
MGEI igazgató

BEVEZETÉS

Magyarországon csak fémzárolt vetőmag hozható forgalomba.

A 2003. évi LII. törvény a hatósági kötelezettségek ellátására a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt (Nébih) jelöli meg. A Nébih Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság a kijelölt hatóság a jogszabályokban meghatározott hatósági feladatok végrehajtására.

Az Igazgatóságon a kijelölt feladatot a Vetőmagfelügyeleti Szakterület, a Vetőmag Felügyeleti Osztály és a Növénytermesztési Nyilvántartási Osztály látja el. A vetőmagvizsgálatokat a Nébih Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium végzi. A közigazgatási rendszer szerint helyi illetékességgel hét megyei kormányhivatal Vetőmag- és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztálya végzi a fémzárólással kapcsolatos helyi feladatokat, a Nébih MGEI szakmai irányításával és informatikai rendszerével.

Az átruházott jogkörben végzett laboratóriumi vizsgálatokat a jelen Szabályzatba foglaltak szerint kell elvégezni, alkalmazása valamennyi érintett fél számára kötelező.

A Szabályzat bárki számára hozzáférhetően közzétételre kerül a Nébih honlapján.

Budapest, 2023. január

Várszegi Gábor
igazgató

Tartalom

BEVEZETÉS	2
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	4
2. SZABVÁNYOK	5
3. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK	6
4. A FÉMZÁROLÁS	9
A laboratóriumi minta	10
Laboratóriumi vizsgálatok.....	11
A minták tárolása	11
Okmányok kiadása	12
5. ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VÉGZETT VETŐMAGVIZSGÁLAT ENGEDÉLYEZÉSE.....	14
Kérelem	14
Nébih engedély.....	15
6. ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VÉGZETT VETŐMAGVIZSGÁLATTAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK	16
Az átruházott jogkörben működő vetőmagvizsgáló laboratórium kötelességei.....	16
A Nébih kötelességei.....	16
7. VIZSGÁZTATÁSI REND ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VETŐMAG MINŐSÍTÉST VÉGZŐ LABORATÓRIUMOK MAGVIZSGÁLÓI RÉSZÉRE	17
A felkészülés anyagai vizsgálatonként.....	17
Magkórtani vizsgálatokhoz szükséges alapismeretek:	17
Szinttartó oktatás/vizsga	18
Laboratóriumvezető vizsga	18
8. ELLENŐRZÉSI RENDSZER	20
Vizsgálati ellenőrzések.....	20
Körvizsgálatok	20
CÍMEK	22
1. melléklet: Magismeret	23
2. melléklet: Laboratóriumvezetői vizsgakérdések.....	33

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Hazai jogszabályok

2003. évi LII. Törvény „A növényfajták állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”,

48/2004. (IV. 21.) FVM rendelet „A szántóföldi növényfajok vetőmagvai előállításáról és forgalomba hozataláról”, (továbbiakban szántóföldi vhr.)

50/2004. (IV. 22.) FVM rendelet „A zöldség szaporítóanyagok előállításáról és forgalomba hozataláról”, (továbbiakban zöldség vhr.)

6/2022 (VII.31) AM utasítás a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról

63/2012. (VII. 2.) VM rendelet az igazgatási szolgáltatási díj fizetésének szabályairól

Kapcsolódó EU jogszabályok:

2004/117/EK irányelv a 66/401/EGK, a 66/402/EGK, a 2002/54/EK, a 2002/55/EK és a 2002/57/EK irányelvek a hatósági felügyelet mellett végzett vizsgálatok és a harmadik országokban termesztett vetőmagok egyenértékűsége tekintetében történő módosításáról

66/401/EEC- A Tanács 1966. június 14-i 66/401/EGK irányelve a **takarmánynövény**-vetőmagok forgalmazásáról

66/402/EEC- A Tanács 1966. június 14-i 66/402/EGK irányelve a **gabona** vetőmagok forgalmazásáról

2002/54/EC- A Tanács 2002. június 13-i 2002/54/EK irányelve a **cukor- és takarmányrépa** vetőmag forgalmazásáról

2002/55/EC- A Tanács 2002. június 13-i 2002/55/EK irányelve a **zöldség** vetőmag forgalmazásáról

2002/57/EC- A Tanács 2002. június 13-i 2002/57/EK irányelve az **olaj- és rostonövények** vetőmagjának forgalmazásáról

2. SZABVÁNYOK

MSZ 7145:2007 A mezőgazdasági és a kertészeti növényfajok vetőmagvai

MSZ 6354-2:2001 Vetőmagvizsgálati módszerek, Tisztaság és idegenmag tartalom vizsgálat, ezermagtömeg, csíraszám, méret, osztályozottság és térfogattömeg meghatározása

MSZ 6354-3:2008 Vetőmagvizsgálati módszerek, Csírázóképeség meghatározása

MSZ 6354-5:2002 Vetőmagvizsgálati módszerek, Magegészség vizsgálatok

MSZ 6354-7:2001 Vetőmagvizsgálati módszerek, Nedvességtartalom meghatározása

MSZ 6354-9:2016 Vetőmagvizsgálati módszerek, Csíranövények értékelése

MSZ 13385-2:1992 Erdészeti, gyümölcs- és díszfaiskolai vetőmagvak. Fémzárolás, minősítés és tárolás

MSZ 20476:2008 Kisparcellás fajtaazonosító vizsgálat

MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 Vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei

Kapcsolódó szabályzatok

Nébih Fémzárolási útmutató

Nébih Útmutató automata mintavevő engedélyezéséről

Nébih Átruházott jogkörben végzett mintavétel szabályzata

Nébih Kisparcellás fajtaazonosító kitermesztés szabályzat

A szövegben használt rövidítések:

Nébih Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Nébih MGEI Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Mezőgazdasági Genetikai Erőforrások Igazgatóság

Vetőmagfelügyeleti osztály (VFO)

Növénytermesztési és Nyilvántartási osztály (NÖNYO)

Nébih ÉLI Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági Laboratórium Igazgatóság

Vármegyei kormányhivatalok vetőmag- és szaporítóanyag-felügyeleti osztályai (VMKH VSZFO)

3. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

címke: a vetőmagtétel azonosító adatait és hiteles zárását bizonyító okmány, egyedi azonosító jel, amely a tétel minden göngyölegegységén rajta van, és a növény-egészségügyi jogszabályokkal összhangban egyes növényfajok esetében egyúttal növényútlevélként is szolgál,

csírázóképeség: a fajazonos, tiszta magvakból a legkedvezőbb laboratóriumi feltételek között végzett, csíráztatással, meghatározott idő alatt nyert teljes értékű, ép csíranövények száma darabszázalékban kifejezve,

ellenőrzési minta: a forgalomba hozott vetőmag minőségének ellenőrzése céljából állami szerv által hatósági jogkörben vett minta,

fajazonos tiszta magvak: a vizsgált fajhoz tartozó érett, sértetlen magvak, valamint azok az aszott, éretlen, törött és sérült magvak, amelyek nagyobbak eredeti nagyságuk felénél, és amelyek a vonatkozó előírások szerint tiszta anyagnak minősülnek,

fémzárolt tétel: az előírások szerinti tömegben és módon lezárt, mintavételezett, megvizsgált és alkalmasnak minősített tétel, amelynek csomagolási egységei egyöntetű vetőmagot, illetve szaporítóanyagot tartalmaznak, és azonosító jelzésük azonos,

fémzároltató: vetőmag-előállító, aki a fémzárolásra előterjesztett vetőmagtétel tulajdonosa vagy annak megbízottja,

fémzárolás: a minősített szaporítóanyag-tétel csomagolási egységének oly módon történő lezárása fémzár vagy azt helyettesítő más anyag vagy módszer alkalmazásával, hogy a csomagolási egység megsértése nélkül a tételhez hozzáférni ne lehessen.

géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett vetőmag: az a vetőmag, amely

- a) Európai Unióban engedéllyel nem rendelkező,
- b) az Európai Unióban termesztési célú felhasználásra ki nem terjedő engedéllyel rendelkező, vagy
- c) az Európai Unióban termesztési célú engedéllyel rendelkező, de védzáradéki eljárás alatt álló géntechnológiai módosítás által megváltozott génállományú természetes szervezetet tartalmaz, illetve ilyen természetes szervezetből áll.

hibrid vetőmag (F1): két vagy több szülői komponens meghatározott kereszteződéséből előállított vetőmag,

hiteles minta: a hatóság által vagy az érdekelt felek — a vevő és az eladó — által közösen vett minta,

hivatalos minta: az e rendeletben foglaltak szerinti, meghatározott személy által vett minta, amely a mintavétel célja szerint minősítő vagy ellenőrzési minta lehet,

ISTA (International Seed Testing Association): Nemzetközi Magvizsgálati Szövetség, amely kötelező vizsgálati módszereket ír elő, és ezek alkalmazására felhatalmazást ad, akkreditál,

keményhéjú magvak (keményhéjúság): maghéjukon vizet át nem eresztő, ezért nem csírázó magvak,

laboratóriumi minta: az alapmintából képzett, hivatalos vizsgálatra beküldött minta,

magán minta: minden olyan minta, amely a hivatalos és a hiteles minta feltételeinek nem felel meg,

minősített vetőmag: az a vetőmag, amely a jogszabályban meghatározott vetőmag-minősítési eljárásban vagy annak valamely részfolyamatában részesült,

minősítő minta: a vetőmag forgalomba hozatalát megelőző vetőmag-minősítés céljára vett minta,

mintavétel: az a művelet, amelynek során a vetőmagtételből meghatározott módon, dokumentáltan olyan kisebb mennyiséget (mintát) veszünk, amely hűen tükrözi az egész tétel átlagos összetételét és minőségét,

nehezen tisztítható idegen magvak: a termesztett növény magjából — hasonló vagy azonos alak, méret, sűrűség, illetve egyéb ok miatt — a vetőmag tisztítása, szétválasztása során nehezen elkülöníthető magvak,

nem véglegesen minősített vetőmag: a szántóföldi ellenőrzésben részesült alkalmas minősítésű tábla magtermése, melynek igazoló okmányai forgalomba hozatalra nem jogosítanak,

nyers vetőmag: vetési célra betakarított tisztítatlan vagy előtisztított mag,

osztályozott vetőmag: egy, illetve két méretfrakcióra bontott vetőmag,

szaporulati fok: a továbbszaporítás során a kiindulási anyaghoz viszonyított leszármazási szint, amely az egymás utáni ismert elszaporítások számát fejezi ki.

szürke címke: nem véglegesen minősített, de szántóföldi ellenőrzés és minősítés alapján fajtaigazolt vetőmag fémzárolásakor használt megjelölés,

tisztaság: fajazonos tiszta mag aránya, amelyet adott magtömegeből tömeg%-ban határoznak meg,

vetőmag: generatív szaporítóanyag, ideértve a burgonya és a csicsóka vetőgumót is.

vetőmag-szaporítás fokai és jelölésük:

Szuperelit (SE) (Prebázis PB): az elitet megelőző generáció, illetve generációk, amelyet, illetve amelyeket a nemesítő felelősségével — fajtafenntartásra elfogadott gyakorlat szerint — állítottak elő továbbszaporításra,

Elit (E) (Bázis B): a szuperelit vagy a nemesítő felelősségével – a fajtafenntartás elfogadott gyakorlata szerint – előállított vetőmag továbbszaporítása, hibrid vetőmag-előállításra kiadott szülői komponens vetőmagja,

I szaporítási fok (1. generáció), I. fok: amelyet közvetlenül az elit vetőmagból, illetve – amennyiben a nemesítő vagy fajtafenntartó úgy rendelkezik – a hivatalos szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben, valamint hivatalos fémzárolásban részesült SE generáció vetőmagjából állítottak elő,

II. szaporítási fok (2. generáció), II. fok: amelyet közvetlenül az elit vetőmagból, illetve – az I. szaporítási fok minősített vetőmagjából, amennyiben a nemesítő vagy fajtafenntartó úgy kívánja – a hivatalos szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben, valamint hivatalos fémzárolásban részesült SE vetőmagból állítottak elő,

III. fok (3. generáció): amelyet közvetlenül az elit, I. vagy II. fokból, illetve – amennyiben a nemesítő vagy fajtafenntartó úgy kívánja – a hivatalos szántóföldi ellenőrzésben és minősítésben, valamint hivatalos fémzárolásban részesült SE vetőmagból állítottak elő,

vetőmag feldolgozó: az előírt személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki, illetve amely a betakarított nyers magtermést tisztítótelepi feldolgozással fémzárolásra előkészíti,

vetőmag forgalmazó: az a külön jogszabályban meghatározott feltételeket teljesítő természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki szaporítóanyagot értékesítési céllal készletez, bemutat, eladásra felkínál, vagy más részére elad.

vetőmag forgalomba hozatal: vetőmag készletezés, -bemutatás, eladásra való felkínálás, eladás vagy szállítás más részére bármilyen formában.

vetőmag minősítés: hazai és nemzetközi előírások szerinti és a külön jogszabályban meghatározott módon, állami felügyelettel végzett ellenőrzési eljárás.

vetőmagminősítő bizonyítvány: a fémzárolt vetőmagtételre vonatkozó okirat, amely tartalmazza a tétel adatait és igazolja a forgalomba hozatal feltételeinek való megfelelését,

vetőmagtétel azonosító jelzése: a vetőmagtétel — az egy tételhez tartozó valamennyi göngyölegesen azonos — azonosító száma,

vetőmagvizsgálat: a vetőmag értékét meghatározó tulajdonságok laboratóriumi vizsgálata,

vizsgálati minta: a laboratóriumi minta osztásából származó minta, amelyből az előírások szerinti vizsgálatokat végzik,

4. A FÉMZÁROLÁS

Magyarországon árutermesztésre és továbbszaporításra forgalomba kerülő, továbbá a rendeletekben felsorolt növényfajok export és import vetőmag tételeit hivatalosan fémzárolni kell szántóföldi növények esetében és zöldség fajok esetében az elit és certifikált szaporulati foknál. Zöldség standard vetőmag tételek minősítése saját jogon történik.

Magyarország területén a fémzárolás a Nébih MGEI és a VMKH Vetőmag- és Szaporítóanyag-felügyeleti Osztályok feladata. Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot a Nébih felügyelete mellett kell végezni.

A fémzárolás során a mintavevő a vetőmagtétel fémzárral vagy azzal egyenértékű, eltávolításkor megsérülő, azonosító jellel, függőcímkével lezárt csomagolási egységeit hivatalosan megmintázza.

A vetőmagvizsgálati laboratórium megvizsgálja a mintát. Amennyiben a vizsgálati eredmények alapján a tétel a jogszabályokban foglalt feltételeknek megfelel, valamint élő állati kártevőtől mentes, a tétel forgalomba hozható a hozzá kiadott hivatalos vetőmagminősítő bizonyítvány kíséretében.

A fémzárolt tétel minden egyes csomagolási egységén a zárás magában foglalja a tétel azonosítására szolgáló és a tétel azonosító adatait tartalmazó, egyéni sorszámmal ellátott hivatalos Nébih címkét.

A fémzároláskor vett minta hivatalos minősítő minta, melynek mindenkor kötelező kísérő okmánya a V115 mintavételi jegyzőkönyv. A mintavételi jegyzőkönyv hiányában a minősítő minta hivatalos jogállását elveszti és magánmintává minősül.

A mintavételi jegyzőkönyv legalább 3 példányban, készül:

- első példány a vizsgáló laboratórium példánya
- második példány a Fajtakitermesztő Állomás, Monorierdő példánya, a
- harmadik példány a fémzároltató példánya.
- vizsgáló laboratóriumba továbbított minden másik mintához külön mintavételi jegyzőkönyvet kell csatolni.

A jegyzőkönyvet a megrendelő/fémzároltató és a mintavevő/fémzároló írja alá.

- mintavételi munkalap: akkor kell, ha a vizsgáló laboratórium kéri, illetve kiegészítő vizsgálatokhoz "ad"-os munkalapokat kell a fémzárolónak kitölteni a minták mellé pl.:
  - nedvességtartalom meghatározás,
  - kórtan vizsgálat (napraforgó, szója, len, kender)

A mintavételi jegyzőkönyvhöz/munkalaphoz csatolni kell a vizsgáló laboratórium részére:

- import címkét
- fajtaigazolást és az ISTA narancs bizonyítványt, illetve más társhatósági igazolásokat,
- standard nyilatkozatot: (belföldi vagy import),
- GMO nyilatkozatot nem Magyarországi előállítás esetében,
- export kötés külön előírásait.

A laboratóriumi minta

A laboratóriumi mintát az alapminta szükséges mennyiségre történő csökkentésével nyerjük, folytonos keverés mellett valamilyen mintaosztási eljárás végén (MSZ 6354-:2-2001.2.4. szakasz).

Ha az alapminta súlya indokolja, akkor azt lehet csökkentés nélkül, teljes egészében laboratóriumi mintának tekinteni. A laboratóriumi minta nem lehet kevesebb, mint jogszabályban meghatározott mennyiség.

Hivatalos vizsgálatra a laboratóriumi mintát az illetékes vizsgáló laboratóriumba kell beküldeni.

Hivatalos minősítő vizsgálatra legalább 2 db laboratóriumi mintát kell készíteni.

1.számú minta: laboratóriumi minta, a vizsgálatok alapja.

2.számú minta: letéti minta, amely a fémzároltató saját mintája.

További minták képzése:

A laboratóriumi mintán felül külön mintát kell képezni a következő esetekben:

- nedvességtartalom meghatározásához a vizsgálathoz előírt zárt edénybe 100 vagy 50 g
- kórtan és beltartalmi vizsgálatokhoz, amely legalább a szabványban előírt laboratóriumi minta fele mennyiség legyen,
- GMO ellenőrzési minta minimum 3000 szem.
- arankatartalom vizsgálat céljára vagy
  - a teljes 5 vagy 10 kg alapmintát vagy
  - az alapmintának a 1,12 mm méretű szövetrostán áthullott részét 400 g mennyiségre kiegészítve a rosta feletti részből, kell a laboratóriumba küldeni. (ha a rostaalj több mint 400 g, akkor is még 100 g-ot hozzá kell önteni a rosta föléből).
- fajtakitermesztéshez a növényfajtól és szaporulati foktól függően előírt mennyiségben

Átruházott vizsgálati engedéllyel rendelkező laboratórium részére egy további ellenőrzési minta képzése is kötelező.

A laboratóriumi mintát ugyanúgy lehet lezárni, mint a teljes tételt.

- szűrő kötéssel, a fémzár és fogó használata kötelező
  - varrógéppel való varrással, a fémzár és fogó használata kötelező
  - ragasztás mintázó-szalaggal, a zárások helyét aláírással kell hitelesíteni
- A mintatasakot úgy kell lezárni, hogy az apróbb magféleségek se hulljanak ki a varrásnál. Lényeges, hogy a zárás megsértése nélkül ne lehessen a mintákhoz hozzáférni.

Nedvességtartalom vizsgálati minta csomagolása: mintával teljesen feltöltött üveg vagy műanyag edény, amelyet a vizsgáló laboratórium erre a célra jóváhagyott.

A mintatasakok jelölése

A fémzárolt tétel mintatasakján az alábbi adatokat kell feltüntetni:

- a tétel fémzárolási számát,
- fajtát, fajtáját, szaporítási fokát,
- tömegét, a göngyölegek számát,
- a fémzároltató nevét, kódját, a fémzárolás időpontját, telephelyét
- külön meg kell jelölni a fémzárolás rendeltetését az alábbiak szerint,
- A mintatasak felső részére feltűnően rá kell írni a vetőmag csávázott voltát.

Valamennyi tasakon fel kell tüntetni a minta státuszát jelző kódszámot:

1. Főminta
2. Letéti minta
3. Fajtakitermesztési minta

4. Nedvességtartalom vizsgálati minta
5. Kórtani minta
6. Beltartalmi vizsgálatokhoz szükséges minta
7. "Ad" minta, vagy munkalap
8. Egyöntetűségi vizsgálatra szóló minta
9. Csak csírázóképesség vizsgálatra szóló minta
10. Reklamációs minta
11. Egyéb vizsgálati minta
12. GMO vizsgálati minta

Az 1. számú minta minden esetben a vizsgálatokat végző laboratóriumba küldendő.

Jogi szempontból ez a minta különösen fontos, mert jogvitás esetekben az ebből végzett vizsgálatok eredménye perdöntő lehet. Ezért a mintavétel befejeztével el kell juttatni a vizsgálat helyére.

Laboratóriumi vizsgálatok

A fémzárolt tételek minősítéshez a jogszabályban a faj minősítéséhez előírt laboratóriumi vizsgálatokat kell elvégezni. Az átruházott jogkörben vizsgáló laboratórium csak a felhatalmazásában szereplő fajokat vizsgálhatja.

A vizsgálatot végző laboratórium a beérkező mintákat azonosítja és fogadásukat dokumentálja. Mintafogadáskor ellenőrizni kell a beérkezett laboratóriumi minta súlyát, csomagolásának épségét és a kísérő dokumentumok meglétét. Amennyiben bármilyen hiányosság tapasztalható, a minta nem fogadható vizsgálatra és egyben értesíteni kell a mintavevőt.

A minősítő vizsgálatokat a Nébih ÉLI által a vizsgálati módszerekből vizsgáztatott és a tevékenységre felhatalmazott, megfelelő mag- és módszertani ismeretekkel rendelkező magvizsgálók végezhetik.

A vizsgáló laboratórium köteles a vizsgálatához használt eszközöket folyamatosan karbantartani és ellenőrizni a működésüket.

Belföldön forgalmazott tételek mintáit a magyar módszertani szabványokban megadott módszerekkel kell vizsgálni.

A vizsgálatok és vizsgálati eredmények dokumentálása erre rendszeresített vizsgálati munkalapokon történik, melyeket a vizsgáló laboratóriumnak legalább 6 évig meg kell őrizni. A vizsgálati adatokat be kell vinni a Nébih által működtetett VIGOR alrendszer adatbázisába. **(V129, V131, Kórtan technikai felület)**

A minták tárolása

A vizsgálatok után a laboratóriumi minták megmaradó részét megfelelő magminta raktárban kell tárolni, ahol biztosítani kell az állandó hőmérsékletet és páratartalmat, gondoskodni kell a károkozók elleni védekezésről.

A tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálat során elkülönített mintarészeket (hulladék, idegen mag) az ellenőrzés céljára valamilyen erre alkalmas módon és azonosíthatóan meg kell őrizni a mintára előírt tárolási időig.

A fémzárolt minták megőrzésének időtartama 1 év, illetve az MSZ 7145:2007 2.6.7. szerint lehet kevesebb egyes fajok esetében.

Az ellenőrzési mintát a vizsgálat lezárását követő Nébih ellenőrzés lezárásáig kell tárolni.

Okmányok kiadása

A vizsgálati eredmények ismeretében a VMKH VSZFO vagy egyes esetekben a Nébih MGEI a tételt a VIGOR alrendszerbe bevitt vizsgálati adatok alapján minősíti, hogy megfelel-e a jogszabályokban meghatározott követelményeknek.

Megfelelő eredmények esetén belföldi minősítő okmányokat ad ki a fémzároltató részére.

A vetőmagminősítő bizonyítványokat a kiállító hatóság a fémzároltató címére postán elküldi vagy kérésre ügyfélfogadási időben személyesen átvehető.

Szántóföldi növényfajok

Mintavétel

A mintavételt belföldi tételek esetében az MSZ 7145:2007 szabvány, export tételek esetében pedig az ISTA Szabályzat 2. fejezet előírásai szerint kell elvégezni.

Az egy tételként kezelt vetőmagtétel legnagyobb és a minták legkisebb mennyiségét szántóföldi vhr. 1-4. mellékleteinek C. rész I. és D. rész III. táblázatai, az ISTA Szabályzat 2A táblázata, illetve az MSZ 7145:2007 szabvány 4.1. Szántóföldi és zöldség fajok (6. táblázat) tartalmazzák.

A főminta mellett napraforgó, szója, len, kender tételekből kötelező kórtan minta képzése is.

Laboratóriumi vizsgálat

A fémzárolt tételek minősítéshez tisztaság- és csírázóképeség vizsgálatot kell végezni, valamint és a vhr. -ben fajtól függően meghatározott idegen mag tartalom és magkórtan vizsgálatot.

A vizsgálati eredmények alapján a tétel minősítése a szántóföldi vhr. szerint történik

Zöldségek

A **szuperelit, elit és certifikált szaporítási fokú** vetőmag mintavételére és fémzárolására a zöldség vhr. 22. §. és 23. §. rendelkezik.

A minősítés feltétele EU tagországban szaporított certifikált vetőmagnál a hatósági szántóföldi minősítés megléte, harmadik országból származó import vetőmag esetén a hivatalos fajtaigazolás megléte.

Valamennyi belföldi forgalomba kerülő vetőmag tételt hatósági minősítésben kell részesíteni, amit a vetőmag előállítójának kell kérelmeznie.

Standard vetőmag fémzárolás

Standard vetőmag minősítésére a zöldség vhr 13.§-a, 19. §-a és 20.§-a és 24. §. (2) bekezdés c. pontja rendelkezik

Standard zárásnál minden esetben egy db címkét csatolni kell.

Mintavétel

Az egy tételként kezelt vetőmagtétel legnagyobb és a minták legkisebb mennyiségét zöldség vhr. 8. melléklete, az ISTA Szabályzat 2A táblázata, illetve az MSZ 7145:2007 szabvány 4.1. Szántóföldi és zöldség fajok (6. táblázat) tartalmazzák.

Laboratóriumi vizsgálat

A fémzárolt tételek minősítéshez laboratóriumi tisztaság- és csírázóképeség vizsgálatot kell végezni.

A vizsgálati eredmények alapján a tétel minősítése a zöldség vhr. szerint történik

A minősített vetőmagtétel addig hozható forgalomba, amíg a rendeletben meghatározott követelményeknek megfelel. A hatóságilag minősített tételek csak ismételt vizsgálat után zárhatók újra. Az újrazárás tényét és annak időpontját a címkén fel kell tüntetni.

5. ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VÉGZETT VETŐMAGVIZSGÁLAT ENGEDÉLYEZÉSE

A szántóföldi vhr. 1. és 3-4. számú melléklet A. és D. részeiben és a 2. melléklet A. részében felsorolt növényfajok vetőmagjának az 1. és 3-4. számú melléklet C. és D. részeiben és a 2. melléklet C. részében foglalt követelményekre kiterjedő laboratóriumi vetőmagvizsgálat átruházható a vonatkozó előírásoknak megfelelő vizsgáló laboratórium részére. Átruházott jogkörben a szántóföldi vhr. 9-10 § szerint meghatározott magkeverékek is vizsgálhatók.

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálat joghatásában azonos a növénytermesztési hatáskörben eljáró hatóság által végzett vetőmagvizsgálattal.

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot a szántóföldi vhr. 41/B § szabályozza.

A zöldség vhr. 1. számú mellékletben felsorolt növényfajok elit és certifikált szaporítási fokú vetőmagjának - az Európai Unió területén történő forgalomba hozatala céljából - a 3. számú mellékletben foglalt követelményekre kiterjedő, a (2)-(15) bekezdés előírásainak megfelelő átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálata hivatalos vetőmagvizsgálatnak minősül.

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot a zöldség vhr. 22/B. § szabályozza.

Átruházott jogkörben ismételt minősítő vizsgálat vagy reklamációs minta vizsgálata nem végezhető.

Kérelem

Átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot az MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 Vizsgáló- és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei c. szabvány szerint a vetőmagvizsgálatra akkreditált laboratórium kezdeményezheti írásban a Nébih-nél akkor, ha a szántóföldi és/vagy a zöldség vhr. -ben és a jelen Szabályzatban felsorolt feltételeknek megfelel.

A kérelemnek tartalmaznia kell

- laboratórium azonosító adatai (székhely, cégjegyzékszám, adószám);
- laboratórium képviselőjének természetes személyazonosító adatai;
- laboratórium elérhetősége, képviselőjének elérhetősége;
- a laboratórium akkreditálási azonosítóját;
- nyilatkozatot, hogy a laboratórium független laboratórium vagy valamely vetőmag-előállító fenntartásában lévő, üzemi laboratórium; valamint
- annak megjelölése, hogy az ügyfél az engedélyt meddig terjedő határozott időre kéri;
- ügyfél nyilatkozata arról, hogy mely növényfajokra (48/2004 FVM rendelet mellékletei szerinti pontos fajnév) végzendő átruházott jogkörben történő vetőmagvizsgálatához kéri az engedélyt.
- keltezés (hely, idő), név, cégszerű aláírás

A kérelemhez csatolni kell a laboratórium személyzetének névsorát, ami alapján a Nébih ellenőrizni tudja a személyzet és a laboratóriumvezető szakmai vizsgakötelezettségeinek meglétét, illetve vhr. -ben előírt iskolai végzettségét:

- a) a laboratórium vezető-vetőmagvizsgálójának megnevezése, aki közvetlenül felel a laboratórium szakmai tevékenységéért és rendelkezik a vetőmagvizsgáló laboratórium szakmai vezetéséhez szükséges felsőfokú szakirányú végzettséggel, és megfelel a hivatalos mintavevőkre és magvizsgálókra, valamint a hivatalos laboratórium vezetőre

vonatkozó vizsgakövetelményeknek, valamint

- b) magvizsgáló(k), aki(k) legalább középfokú végzettséggel és szakirányú képesítéssel rendelkezik és a hivatalos magvizsgálókra vonatkozó vizsgakövetelményeknek megfelelt.
- c) meg kell jelölni azt a legfeljebb két magvizsgálót, akik részére a VIGOR hozzáférést kéri a laboratórium.

A kérelmet a Nébih MGEI Vetőmag Felügyeleti Osztály részére kell beküldeni és másolatban tájékoztatni kell a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratóriumot is.

Nébih engedély

A Nébih engedély a kérelemben megjelölt határozott időre, de legfeljebb 3 évre adható ki a kérelemben megadott azonosító adatokkal rendelkező laboratórium részére olyan tevékenységi körre, amelyeknek a laboratórium megfelelt.

Az átruházott jogkörben végzett engedély tevékenységi köre további feltételek teljesülése esetén bővíthető.

A Nébih engedélyt az MGEI igazgatója adja ki az összes feltétel teljesülése esetén két héten belül a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium pozitív javaslata alapján.

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot végző laboratórium engedélyét fel kell függeszteni, ha laboratórium akkreditált státusza felfüggesztésre kerül.

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot végző laboratórium engedélyét vissza kell vonni, ha

- a) a laboratórium a magvizsgálat során három vagy több esetben megsérti a magvizsgálatra vonatkozó előírásokat, vagy
- b) a laboratórium akkreditált státusza lejár vagy visszavonásra kerül.

6. ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VÉGZETT VETŐMAGVIZSGÁLATTAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK

Az átruházott jogkörben működő vetőmagvizsgáló laboratórium kötelességei

A laboratórium köteles

- minden minősítő vetőmagvizsgálat eredményét a VIGOR szakrendszerben rögzíteni (V129, V131).
- részt venni a Nébih által meghirdetett szakmai továbbképzéseken a tevékenységi körét illetően
- megfelelő eredménnyel részt venni a Nébih által szervezett körvizsgálatokban a tevékenységi körét illetően
- a Nébih részére vizsgálatra beküldeni az ellenőrzésre kijelölt mintákat a kijelölést követő 1 héten belül
- a Nébih által bejelentett helyszíni ellenőrzéseken együttműködni a Nébih munkatársaival

A laboratórium kötelessége továbbá az engedély és a magvizsgáló személyzet vizsgáinak lejárta előtt azok meghosszabbításának kezdeményezése a Nébih-nél, amennyiben a tevékenységet folytatni kívánja. Bejelentés hiányában minden engedély a lejárati napján érvényét veszti.

A Nébih kötelességei

A Nébih köteles

- a VIGOR szakrendszert megbízható módon működtetni, annak változásairól tájékoztatást és/vagy oktatást tartani az átruházott jogkörben felhasznált laboratóriumok részére
- hozzáférést biztosítani a laboratórium által megjelölt magvizsgálók részére a VIGOR szakrendszerhez, amely oktatást is tartalmaz
- vagy az illetékes VSZFO kiadni a vetőmag tétel minősítő okmányait a fémzároltató részére
- éves szakmai továbbképzéseken szervezni minden laboratórium tevékenységi körét illetően
- ellenőrzésre kijelölni mintákat és azokat megvizsgálni, az ellenőrző vizsgálatokat kiértékelni és az érintett laboratóriumot az eredményről tájékoztatni.

A Nébih kötelessége továbbá az átruházott jogkörben működő laboratóriumok magvizsgálóinak szakmai vizsgáztatása, illetve a vizsga elméleti anyagát a honlapján közzétenni (1. melléklet).

Minden Nébih vizsgáról írásbeli feljegyzés készül, melyet a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium 6 évig őriz.

7. VIZSGÁZTATÁSI REND ÁTRUHÁZOTT JOGKÖRBE VETŐMAG MINŐSÍTÉST VÉGZŐ LABORATÓRIUMOK MAGVIZSGÁLÓI RÉSZÉRE

A laboratóriumi magvizsgálati területekhez kapcsolódó ismeretek

Általános

- MSZ 7145:2007 A szántóföldi, kertészeti és faiskolai növényfajok vetőmagjai
- VIGOR kézikönyv

A felkészülés anyagai vizsgálatonként:

Gyakorlati anyag: magkeverék az aktuális fajcsoporthoz tartozó kultúr- és gyommagokból

Tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálatához szükséges alapismeretek:

- Tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálati gyakorlati ismeretek
- Tiszta anyagból végzett egyéb vizsgálatok megismerése
- MSZ 6354-2:2001 Vetőmagvizsgálati módszerek Tisztaság és idegenmag tartalom vizsgálat, ezermagtömeg, csíraszám, méret, osztályozottság és térfogattömeg meghatározása

Nedvességtartalom vizsgálatához szükséges alapismeretek:

- Nedvességtartalom vizsgálati gyakorlati ismeretek
- MSZ 6354-7:2001 Vetőmagvizsgálati módszerek Nedvességtartalom meghatározása

Csírázóképesség vizsgálatokhoz szükséges alapismeretek:

- Csírázóképesség vizsgálati gyakorlati ismeretek
- MSZ 6354-3:2008 Vetőmagvizsgálati módszerek; A csírázóképesség meghatározása
- MSZ 6354-9:2016 Vetőmagvizsgálati módszerek, Csíranövények értékelése

Magkórtani vizsgálatokhoz szükséges alapismeretek:

- Vizsgálati gyakorlati ismeretek
- MSZ 6354-5:2002 Vetőmagvizsgálati módszerek; Magegészség vizsgálatok

Gyakorlati felkészítés lehetséges a területileg illetékes VVMKH Vetőmag és Szaporítóanyag Felügyeleti Osztály laboratóriumában vagy a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratóriumában.

Oktatásra írásban kell jelentkezni az erre a célra rendszeresített „Oktatás megrendelő” formanyomtatvány beküldésével a ripkage@nebih.gov.hu címre. Az oktatás idejét a laboratóriumvezetővel előre egyeztetni kell.

Oktatást és vizsgáztatást az ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium kizárólag április 1- július 5. közötti időszakban tud biztosítani a jelentkezők részére.

Alapvizsga

Előfeltétel: legalább egy teljes fémzáróási szezon alatt szerzett vetőmagvizsgálati gyakorlat.

Tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálat:

Magismeret: kultúr- és gyommagok magkeverékből; tisztaság- és idegen mag tartalom vizsgálati gyakorlati ismeretek, tiszta anyagból végzett egyéb vizsgálatok bemutatása fajonként egy-egy minta vizsgálatával és a munkalapok kitöltése. Sikeres vizsgálathoz mintánként legfeljebb 1 vagy fajcsoportonként legfeljebb 5 idegen mag hagyható a mintákban. Munkalap pontos kitöltése, hibátlan számolások.

Nedvességtartalom vizsgálat:

Kultúrmag ismeret magkeverékből, nedvességtartalom vizsgálati gyakorlati ismeretek eszközök helyes használata,

Sikeres vizsgálathoz mintaosztás 2 perc alatt, darálás 2 perc alatt, pontos számítások.

Csírázóképesség- és életképesség vizsgálatok:

Kultúrmag ismeret magkeverékből, csírázóképesség-, életképesség-, vizsgálati gyakorlati ismeretek, vizsgálatok előkészítésének és értékelésének bemutatása.

Sikeres vizsgálathoz a csíráértékelésnél mintánként legfeljebb 2 csíranövény/embrió kétes értékelése megengedett.

Magkórtani vizsgálatokhoz szükséges alapismeretek:

Alap kultúrmag ismeret magkeverékből; vizsgálati gyakorlati ismeretek eszközök helyes használata, közeg előkészítése, sterilitás biztosítása.

Sikeres vizsgálathoz értékelésnél legfeljebb 2 kétes értékelés megengedett.

A vizsga a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium helyiségeiben és az ott előkészített minták vizsgálatával történik. A vizsgán bemutatott tudást az adott vizsgálatért felelős kijelölt magvizsgáló értékeli.

A magismereti keverékek listája az 1. mellékletben található. Tekintettel a VIGOR használatra, a fajok nevét latinul kell tudni.

Sikeres vizsga után a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium tanúsítványt állít ki, melyet a laboratóriumvezető ír alá. A tanúsítvány 3 évig érvényes.

Szintentartó oktatás/vizsga

A Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium szervezi az átruházott jogkörben laboratóriumi vizsgálatot végző magvizsgálók részére. A szinten tartó elméleti oktatásokat három évente egyszer szervezi a Laboratórium egy-egy vizsgálati területen.

A szintentartó oktatás idejét és tematikáját az ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium a Nébih honlapján a naptári év elején meghirdeti. A laboratóriumoknak a részvételi szándékot az ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium részére írásban kell jeleznie legkésőbb a meghirdetett határidőig a ripkage@nebih.gov.hu címre a résztvevők névsorát megadva.

A vizsgára a tanúsítvány lejárta előtt a magvizsgálóknak kell jelentkeznie. Az ismételt vizsga követelményei megegyeznek az első vizsga követelményeivel.

Az oktatáson való részvétel a magvizsgálói tevékenység folytatásának alapfeltétele.

Az elméleti oktatás végén írásbeli tesztet kell kitölteni a magvizsgálóknak. A sikeres vizsga feltétele (80%).

A sikeres elméleti és gyakorlati vizsga után a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium ismét tanúsítványt állít ki, amennyiben az éves ellenőrzések és auditok eredménye is megfelelő.

Laboratóriumvezető vizsga

Az átruházott jogkörben vagy saját jogon minősítő vetőmagvizsgálatot végző cégek laboratóriumait irányító laboratóriumvezetők részére egy laboratóriumvezetői vizsga is kötelező a magvizsgálói vizsga mellett.

MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 Vizsgáló és kalibrálólaboratóriumok felkészültségének általános követelményei

Vizsga

Előfeltétel: legalább 3 teljes fémzárolási szezon alatt szerzett vetőmagvizsgálati gyakorlat és vetőmagvizsgálati vizsga.

A vizsgára írásban kell jelentkezni a ripkage@nebih.gov.hu címen és a vizsga idejét a laboratóriumvezetővel előre egyeztetni kell.

Szóbeli vizsga: A Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium laboratóriumvezetője és minőségirányítási vezetője előtt történik. A szóbeli vizsga tételsora a 2. mellékletben megtalálható. A sikeres vizsga feltétele 2 tételre és a kapcsolódó kérdésekre adott helyes válasz.

Sikeres vizsga után a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium tanúsítványt állít ki, melyet a laboratóriumvezető ad ki. A tanúsítvány 3 évig érvényes.

A megújító vizsgára a tanúsítvány lejártá előtt az átruházott vagy saját jogon minősítő laboratóriumok laboratórium vezetőjének kell jelentkeznie. Három egymás utáni ciklusban letett sikeres laboratóriumvezetői vizsga után nem kell a továbbiakban a vizsgát megismételni.

A megújító vizsga követelményei és a jelentkezés módja megegyezik az első vizsgánál leírtakkal.

A sikeres vizsga után a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium ismét tanúsítványt állít ki.

Az oktatás és vizsga díja a 63/2012. (VII. 2.) VM rendelet 18.1.5.5.4.10. pontja alapján 12.600-Ft naponta személyenként, melyet a hivatal utólag számláz ki.

8. ELLENŐRZÉSI RENDSZER

Vizsgáló ellenőrzések

Az átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálatot a Nébih felügyelete mellett kell végezni. Az átruházott jogkörben vizsgált vetőmag minták legalább 15%-át a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium által elvégzett ellenőrző vetőmagvizsgálatban kell részesíteni. Ehhez a VVMKH hivatalok hetente elektronikus úton elküldik az aktuális héten átruházott jogkörben vizsgáló laboratórium(ok) által megadott eredmények alapján kiadott összes Vetőmagvizsgáló bizonyítvány másolatát a Nébih MGEI és másolatban az ÉLI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium funkcionális e-mail címére.

Az ellenőrzéshez a Nébih időben, fajonként és vizsgálatonként egyenletes elosztva választja ki a mintákat.

- az engedély megszerzésének évében legalább a vizsgált minták 50%-át
- a második évben legalább a vizsgált minták 25%-át
- a harmadik évtől a vizsgált minták legalább 15%-át

amennyiben az ellenőrzési eredmények megfelelőek.

A Nébih kijelöli az ellenőrzési mintákat, amelyeket az érintett vizsgáló laboratórium a Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium részére összegyűjtve, 3 napon belül elküldi. A Nébih laboratórium a mintákból megvizsgálja az eredetileg elvégzett vizsgálatokat és a két eredmény közti eltérést értékeli. Az értékelés eredményéről az ellenőrzött laboratórium írásos tájékoztatást kap. Az értékelés képezi a kiválasztási arányok megállapításának az alapját minden átruházott jogkörben működő laboratórium esetében.

Minden engedélyezési ciklusban legalább egy alkalommal közös helyszíni ellenőrzéseken fog a Nébih MGEI vetőmagfelügyeleti szakterület és az ÉLI Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium képviselője meggyőződni az átruházott jogkörben működő laboratóriumok felkészültségéről, amikor a tevékenység nyomonkövethetőségét is ellenőrzi.

Valamilyen nem megfelelőség gyanúja esetén az ellenőrzési minták arányát növeli addig, amíg megfelelő eredmények nem születnek. Amennyiben a vizsgáló eredmények megbízhatósága az ellenőrzések alkalmával nem javul, a laboratórium engedélye felfüggesztésre kerülhet.

Az ellenőrző vizsgálatok díja a 63/2012. (VII. 2.) VM rendelet 18.1. pontja alapján kerül számlázásra az ellenőrzött laboratórium részére

Körvizsgálatok

Az átruházott jogkörrel rendelkező laboratóriumok részére a Nébih ÉLI éves körvizsgálatokat szervez a tevékenységi területükön.

A körvizsgálatot az ÉLI a Nébih honlapján minden év elején meghirdeti. A laboratóriumnak a részvételi szándékot írásban kell jeleznie legkésőbb a megadott időpontig a megadott címre.

A körvizsgáló minták a meghirdetés szerint kerülnek kiadásra a résztvevők részére és az éves szintentartó oktatás keretében az eredmények kiértékelésre kerülnek.

Ismételt nem megfelelő körvizsgálati eredmény esetén a laboratórium engedélye felfüggesztésre kerülhet.

A körvizsgálati részvétel díja a vonatkozó Nébih elnöki utasítás szerint kerül számlázásra.

CÍMEK

Nébih MGEI Vetőmag Felügyeleti Osztály 1024 Budapest, Kis Rókus u. 15/b.

e-mail: mgei@nebih.gov.hu

Nébih ÉLI Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium 1024 Budapest, Kis Rókus u. 15/a

e-mail: kvl@nebih.gov.hu

1. melléklet: Magismeret

ÁLTALÁNOS KULTÚRMAG ISMERET

<i>Allium cepa</i>	- vöröshagyma
<i>Avena sativa</i>	- zab
<i>Beta vulgaris</i>	- répa
<i>Brassica spp.</i>	- káposztafélék
<i>Cannabis sativa</i>	- kender
<i>Capsicum annuum</i>	- paprika
<i>Carum carvi</i>	- konyhakömény
<i>Citrullus lanatus</i>	- görögdinnye
<i>Coriandrum sativum</i>	- koriander
<i>Cucumis melo</i>	- sárgadinnye
<i>Cucumis sativus</i>	- uborka
<i>Daucus carota</i>	- sárgarépa
<i>Helianthus annuus</i>	- napraforgó
<i>Hordeum vulgare</i>	- árpa
<i>Lactuca sativa</i>	- saláta
<i>Lens culinaris</i>	- lencse
<i>Medicago sativa</i>	- lucerna
<i>Oryza sativa</i>	- rizs
<i>Panicum miliaceum</i>	- köles
<i>Papaver somniferum</i>	- mák
<i>Petroselinum crispum</i>	- petrezselyem
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	- mézontófű
<i>Pisum sativum</i>	- borsó, mezei borsó
<i>Raphanus sativus</i>	- retek
<i>Secale cereale</i>	- rozs
<i>Sinapis alba</i>	- fehér mustár
<i>Solanum lycopersicum</i>	- paradicsom
<i>Sorghum bicolor</i>	- cirok, szudánifű
<i>Trifolium pratense</i>	- vöröshere
<i>Triticum aestivum ssp aestivum</i>	- búza
<i>Zea mays</i>	- kukorica

ALAPVETŐ GYOMMAG ISMERET

<i>Abutilon</i> spp.	- selyemmályva fajok
<i>Agrostemma githago</i>	- konkoly
<i>Alopecurus myosuroides</i>	- parlagi ecsetpázsit
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	- parlagfű
<i>Avena fatua</i>	- vadzab
<i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
<i>Chenopodium hybridum</i>	- pokolvar libatop
<i>Cirsium arvense</i>	- mezei aszat
<i>Conium maculatum</i>	- foltos bürök
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Cuscuta campestris</i>	- nagy aranka
<i>Cuscuta epithimum</i> var. <i>trifolii</i>	- herefojtó aranka
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Echinochloa crus-galli</i>	- közönséges kakaslábű
<i>Elymus (Elytrigia) repens</i>	- tarackbúza
<i>Fallopia convolvulus</i>	- szulák keserűfű
<i>Galium</i> spp.	- galaj fajok
<i>Hibiscus trionum</i>	- varjómák
<i>Hyoscyamus niger</i>	- bolondító beléndek
<i>Lathyrus tuberosus</i>	- mogyorós lednek
<i>Lolium temulentum</i>	- szédítő vadóc
<i>Lepidium draba</i>	- útszéli zsázsa
<i>Plantago lanceolata</i>	- lándzsás útifű
<i>Polygonum aviculare</i>	- porcsin keserűfű
<i>Raphanus raphanistrum</i>	- repcsényretek
<i>Rumex acetosella</i>	- juhsóska
<i>Setaria pumila</i> (<i>S. glauca</i>)	- fakó muhar
<i>Setaria viridis</i>	- zöld muhar
<i>Sinapis arvensis</i>	- vadrepce
<i>Sorghum halepense</i>	- fenyércirok
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	- ebszékű
<i>Xanthium</i> spp.	- szerbtövis fajok

GABONAFÉLÉK

Kultúrnövények:

<i>Avena nuda</i>	- csupasz zab
<i>Avena sativa</i>	- zab
<i>Avena strigosa</i>	- homoki zab
<i>Fagopyrum esculentum</i>	- pohánka
<i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>vulgare</i>	- árpa
<i>Hordeum vulgare</i> ssp. <i>nudum</i>	- csupasz árpa
<i>Oryza sativa</i>	- rizs
<i>Panicum miliaceum</i>	- köles
<i>Phalaris canariensis</i>	- fénymag
<i>Secale cereale</i>	- rozs
<i>Sorghum bicolor</i>	- szemes cirok, takarmánycirok, silócirok, szudánifű
<i>Sorghum bicolor</i> x <i>Sorghum sudanense</i>	- hibrid szudánifű
<i>Triticum aestivum</i> ssp. <i>aestivum</i> ;	- búza,
<i>Triticum aestivum</i> ssp. <i>spelta</i>	- tönkölybúza
<i>Triticum turgidum</i> ssp. <i>durum</i>	- durum búza
<i>Triticum turgidum</i> ssp. <i>dicoccon</i>	- tönkebúza
<i>Triticum monococcum</i>	- alakor búza
x <i>Triticosecale</i>	- tritikálé
<i>Zea mays</i>	- kukorica

Gyomnövények:

<i>Agrostemma githago</i>	- konkoly
<i>Avena fatua</i>	- vadzab
<i>Brassica</i> spp.	- káposztafélék
<i>Bromus arvensis</i>	- mezei rozsnok
<i>Bromus commutatus</i>	- bókoló rozsnok
<i>Bromus secalinus</i>	- gabonarozsnok
<i>Centaurea cyanus</i>	- búzavirág
<i>Consolida orientalis</i>	- keleti szarkaláb
<i>Consolida regalis</i>	- mezei szarkaláb
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Echinochloa crus-galli</i>	- közönséges kakaslábű
<i>Fagopyron tataricum</i>	- tatár pohánka
<i>Galium aparine</i>	- ragadós galaj
<i>Galium spurium</i>	- vetési galaj
<i>Galium tricornis</i>	- háromszarvú galaj
<i>Hibiscus trionum</i>	- varjúmák
<i>Lolium temulentum</i>	- szédítő vadóc
<i>Raphanus raphanistrum</i>	- repcsényretek
<i>Sinapis arvensis</i>	- vadrepce
<i>Sinapis alba</i>	- mustár fajok
<i>Setaria pumila</i> (<i>S. glauca</i>)	- fakó muhar
<i>Setaria viridis</i>	- zöld muhar
<i>Sorghum halepense</i>	- fenyércirok
<i>Thlaspi arvense</i>	- mezei tarsóka

NAGYMAGVÚ HÜVELYESEK

Kultúrnövények:

<i>Cicer arietinum</i>	- bagolyborsó
<i>Lathyrus sativus</i>	- szegletes lednek
<i>Lens culinaris</i>	- lencse
<i>Lupinus albus</i>	- fehérvirágú csillagfürt
<i>Lupinus angustifolius</i>	- kékvirágú csillagfürt
<i>Lupinus luteus</i>	- sárgavirágú csillagfürt
<i>Phaseolus coccineus</i>	- tűzbab
<i>Phaseolus lunatus*</i>	- limabab
<i>Phaseolus vulgaris</i>	- bab
<i>Pisum sativum</i>	- borsó, mezei borsó
<i>Vicia faba</i>	- lóbab
<i>Vicia pannonica</i>	- pannonbükköny
<i>Vicia sativa</i>	- tavaszi bükköny
<i>Vicia villosa</i>	- szöszös bükköny
<i>Vigna mungo*</i>	- mungóbab
<i>Vigna unguiculata*</i>	- tehénborsó

* fajok nem szerepelnek a rendeletben

Gyomnövények:

<i>Avena fatua</i>	- vadzab
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Cuscuta spp.</i>	- nagyaranka
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Lathyrus hirsutus</i>	- borzas lednek
<i>Lathyrus tuberosus</i>	- mogyorós lednek
<i>Melilotus spp.</i>	- somkóró
<i>Rumex spp.</i>	- lórom fajok
<i>Vicia sativa (angustifolia)</i>	- vetési bükköny
<i>Vicia hirsuta</i>	- borzas bükköny
<i>Vicia sordida</i>	- szennyes bükköny
<i>Vicia tetrasperma</i>	- négymagvú bükköny
<i>Vicia sativa var. platysperma</i>	- lencsebükköny

OLAJ- ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Kultúrnövények:

<i>Arachis hypogaea</i>	- földimogyoró
<i>Brassica campestris</i>	- réparepce
<i>Brassica juncea</i>	- szareptai mustár
<i>Brassica napus</i>	- káposztarepce
<i>Brassica nigra</i>	- fekete mustár
<i>Brassica rapa</i>	- tarlórépa
<i>Cannabis sativa</i>	- kender
<i>Carthamus tinctorius</i>	- sáfrányos szeklice
<i>Guisotia abbyssinica</i>	- négermag
<i>Glycine max</i>	- szója
<i>Helianthus annuus</i>	- napraforgó
<i>Linum usitatissimum</i>	- len
<i>Nicotiana tabacum</i>	- dohány
<i>Papaver somniferum</i>	- mák
<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleifera</i>	- olajretek
<i>Ricinus communis</i> *	- ricinus
<i>Sinapis alba</i>	- fehér mustár

* fajok nem szerepelnek a rendeletben

Gyomnövények:

<i>Avena</i> spp.	- vadzab
<i>Alopecurus myosuroides</i>	- parlagi ecsetpázsit
<i>Brassica</i> spp.	- káposztafélék
<i>Calystegia sepium</i>	- sövényszulák
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Cuscuta campestris</i>	- nagy aranka
<i>Cuscuta epilinum</i>	- lenfojtó aranka
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Galium aparine</i>	- ragadós galaj
<i>Galium spurium</i>	- vetési galaj
<i>Lolium temulentum</i>	- szédítő vadóc
<i>Lolium remotum</i>	- lenvadóc
<i>Fallopia convolvulus</i>	- szulák keserűfű
<i>Persicaria lapathifolia</i>	- lapulevelű keserűfű
<i>Raphanus raphanistrum</i>	- repcsényretek
<i>Rumex</i> spp.	- lórom fajok
<i>Sinapis arvensis</i>	- vadrepce
<i>Sorghum halepense</i>	- fenyércirok

HEREFÉLÉK

Kultúrnövények:

<i>Anthyllis vulneraria</i>	- nyúlszapuka
<i>Lotus corniculatus</i>	- szarvaskerep
<i>Medicago lupulina</i>	- komlós lucerna
<i>Medicago sativa</i>	- lucerna
<i>Melilotus albus</i>	- fehérvirágú somkóró
<i>Onobrychis viciifolia</i>	- baltacim
<i>Securigera varia (Coronilla varia)</i>	- tarka koronafürt
<i>Trifolium alexandrinum</i>	- alexandriai here
<i>Trifolium hybridum</i>	- svédhere
<i>Trifolium incarnatum</i>	- bíborhere
<i>Trifolium pratense</i>	- vöröshere
<i>Trifolium repens</i>	- fehérhere
<i>Trifolium resupinatum</i>	- fonákhere
<i>Trigonella foenum-graecum</i>	- görögszéna

Gyomnövények:

<i>Amaranthus albus</i>	- fehér disznóparéj
<i>Amaranthus retroflexus</i>	- szőrös disznóparéj
<i>Ambrosia artemisiifolia (A. elatior)</i>	- parlagfű
<i>Avena fatua</i>	- vadzab
<i>Brassica spp.</i>	- káposztafélék
<i>Carduus acanthoides</i>	- útszéli bogáncs
<i>Carduus nutans</i>	- bókoló bogáncs
<i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
<i>Chenopodium hybridum</i>	- pokolvar libatop
<i>Cichorium intybus</i>	- mezei katáng
<i>Cirsium arvense</i>	- mezei aszat
<i>Cirsium vulgare</i>	- lándzsás aszat
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Cuscuta campestris</i>	- nagy aranka
<i>Cuscuta epithimum</i>	- herefojtó aranka
<i>Galega officinalis</i>	- kecskeruta
<i>Geranium dissectum</i>	- sallangos gólyaorr
<i>Geranium pusillum</i>	- apró gólyaorr
<i>Lepidium campestre</i>	- mezei zsázsa
<i>Lepidium draba</i>	- útszéli zsázsa
<i>Persicaria lapathifolia</i>	- lapulevelű keserűfű
<i>Persicaria maculosa</i>	- baracklevelű keserűfű
<i>Picris echioides (Helminthia echioides)</i>	- vándorvirág
<i>Plantago lanceolata</i>	- lándzsás útifű
<i>Plantago major</i>	- nagy útifű
<i>Prunella vulgaris</i>	- közönséges gyíkfű
<i>Reseda lutea</i>	- vadrezeda
<i>Rumex acetosella</i>	- juhsóska
<i>Rumex crispus</i>	- fodros lórom
<i>Rumex obtusifolius</i>	- réti lórom

<i>Rumex stenophyllus</i>	- keskenylevelű lórom
<i>Sanguisorba minor</i>	- vérfű
<i>Silene dichotoma</i>	- villás habszegfű
<i>Silene latifolia (Melandrium album)</i>	- fehér mécsvirág
<i>Sinapis spp.</i>	- mustár fajok
<i>Vicia hirsuta</i>	- borzas bükköny

GYEP- ÉS TAKARMÁNYFÜVEK

Kultúrnövények:

<i>Agropyron cristatum</i>	- taréjos búzafű
<i>Agrostis alba</i>	- tarackos tippán
<i>Alopecurus pratensis</i>	- réti ecsetpázsit
<i>Arrhenatherum elatius</i>	- franciaperje
<i>Beckmannia eruciformis</i>	- hernyópázsit
<i>Bromus erectus</i>	- sudár rozsnok
<i>Bromus inermis</i>	- magyar rozsnok
<i>Cynodon dactylon</i>	- csillagpázsit
<i>Cynosurus cristatus</i>	- taréjos cincor
<i>Dactylis glomerata</i>	- csomós ebír
<i>Festuca arundinacea</i>	- nádascsenkesz
<i>Festuca ovina</i>	- juhcsenkesz
<i>Festuca pratensis</i>	- réti csenkesz
<i>Festuca rubra</i>	- vörös csenkesz
<i>Lolium multiflorum</i>	- olaszperje
<i>Lolium perenne</i>	- angolperje
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	- mézontófű
<i>Phalaris arundinacea</i>	- zöld pántlikafű
<i>Phleum pratense</i>	- réti komócsin
<i>Poa annua</i>	- nyári perje
<i>Poa pratensis</i>	- réti perje
<i>Puccinellia distans</i>	- mézspázsit
<i>Secale cereanum</i>	- évelő rozs
<i>Setaria italica</i>	- olasz muhar
<i>Thinopyrum elongatum (Elytrigia elongata)</i>	- magas tarackbúza (energiafű)
<i>Trisetum flavescens</i>	- aranyzab

Gyomnövények:

<i>Alopecurus aequalis (A. fulvus)</i>	- mocsári ecsetpázsit
<i>Alopecurus geniculatus</i>	- gombos ecsetpázsit
<i>Alopecurus myosuroides</i>	- parlagi ecsetpázsit
<i>Anthemis arvensis</i>	- parlagi pipitér
<i>Anthemis ruthenica</i>	- homoki pipitér
<i>Anthriscus caucalis</i>	- borzas turbolya
<i>Apera spica-venti</i>	- nagy széltippán
<i>Avena fatua</i>	- vadzab

<i>Bromus arvensis</i>	- mezei rozsnok
<i>Bromus commutatus</i>	- bókoló rozsnok
<i>Bromus sterilis</i>	- meddő rozsnok
<i>Bromus tectorum</i>	- fedél rozsnok
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	- pásztortáska
<i>Cota (Anthemis) austriaca</i>	- szöszös pipitér
<i>Cuscuta campestris</i>	- nagy aranka
<i>Echinochloa crus-galli</i>	- közönséges kakaslábfü
<i>Elymus (Elytrigia) repens</i>	- tarackbúza
<i>Holcus lanatus</i>	- pelyhes selyemperje
<i>Lepidium draba</i>	- útszéli zsázsa
<i>Lepidium perfoliatum</i>	- felemás zsázsa
<i>Lysimachia (Anagallis) arvensis</i>	- mezei ticszem
<i>Ranunculus sardous</i>	- buborcs boglárka
<i>Rumex acetosella</i>	- juhsóska
<i>Rumex obtusifolius</i>	- réti lórom
<i>Setaria pumila (S. glauca)</i>	- fakó muhar
<i>Setaria viridis</i>	- zöld muhar
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	- ebszékfü
<i>Viola arvensis</i>	- mezei árváccka
<i>Vulpia myuros</i>	- vékony egércsenkesz

ZÖLDSÉGEK - 1

Kultúrnövények:

<i>Allium cepa</i>	- vöröshagyma
<i>Allium porrum</i>	- póréhagyma
<i>Allium schoenoprasum</i> *	- metélőhagyma
<i>Anthriscus cerefolium</i>	- turbolya
<i>Apium graveolens</i>	- zeller
<i>Asparagus officinalis</i>	- spárga
<i>Beta vulgaris</i> var. <i>rubra</i>	- cékla
<i>Brassica</i> spp.	- káposztafélék
<i>Capsicum annuum</i>	- paprika
<i>Cichorium endivia</i>	- endívia
<i>Cichorium intybus</i>	- cikória
<i>Citrullus lanatus</i>	- görögdinnye
<i>Cucumis melo</i>	- sárgadinnye
<i>Cucumis sativus</i>	- uborka
<i>Cucurbita maxima</i>	- sütőtök, takarmánytök
<i>Cucurbita pepo</i>	- tök
<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>styriaca</i>	- olajtök
<i>Cynara cardunculus</i>	- kárdi
<i>Daucus carota</i>	- sárgarépa
<i>Foeniculum vulgare</i>	- édeskömény
<i>Lactuca sativa</i>	- saláta
<i>Pastinaca sativa</i> *	- pasztinák
<i>Petroselinum crispum</i>	- petrezselyem
<i>Phaseolus coccineus</i>	- tűzbab
<i>Phaseolus vulgaris</i>	- bab
<i>Pisum sativum</i>	- borsó
<i>Raphanus sativus</i>	- retek
<i>Rheum x rhabarbarum</i> *	- rebarbara
<i>Rumex acetosa</i> *	- sóska
<i>Scorzonera hispanica</i>	- feketegyökér
<i>Solanum lycopersicum</i>	- paradicsom
<i>Solanum melongena</i>	- tojásgyümölcs
<i>Spinacia oleracea</i>	- spenót
<i>Tetragonia tetragonioides</i> *	- új-zélandi spenót
<i>Valerianella locusta</i>	- mezei saláta
<i>Vicia faba</i>	- lóbab
<i>Zea mays</i> convar. <i>microsperma</i> *	- pattogató kukorica
<i>Zea mays</i> convar. <i>saccharinum</i>	- csemege kukorica

* fajok nem szerepelnek a rendeletben

ZÖLDSÉGEK - 2

Gyomnövények:

<i>Amaranthus albus</i>	- fehér disznóparéj
<i>Amaranthus retroflexus</i>	- szőrös disznóparéj
<i>Camelina microcarpa</i>	- vetési gomborka
<i>Chenopodium album</i>	- fehér libatop
<i>Chenopodium hybridum</i>	- pokolvar libatop
<i>Cirsium arvense</i>	- mezei aszat
<i>Conium maculatum</i>	- foltos bürök
<i>Convolvulus arvensis</i>	- apró szulák
<i>Cuscuta</i> spp.	- aranka fajok
<i>Datura stramonium</i>	- csattanó maszlag
<i>Digitaria humifusa</i>	- apró ujjasmuhar
<i>Digitaria sanguinalis</i>	- pirók ujjasmuhar
<i>Echinochloa crus-galli</i>	- kakaslábfű
<i>Fallopia convolvulus (Polygonum convolvulus)</i>	- szulák keserűfű
<i>Galium</i> spp.	- galaj fajok
<i>Hibiscus trionum</i>	- varjómák
<i>Lapsana communis</i>	- bojtorján saláta
<i>Persicaria lapathifolia (Polygonum lapathyfolium)</i>	- lapulevelű keserűfű
<i>Persicaria maculosa (Polygonum persicaria)</i>	- baracklevelű keserűfű
<i>Polygonum aviculare</i>	- porcsin keserűfű
<i>Raphanus raphanistrum</i>	- repcsényretek
<i>Rumex acetosella</i>	- juhsóska
<i>Rumex</i> spp.	- lórom fajok
<i>Setaria pumila (Setaria glauca)</i>	- fakó muhar
<i>Setaria viridis</i>	- zöld muhar
<i>Sinapis arvensis</i>	- vadrepce
<i>Solanum nigrum</i>	- ebszóló csucsor
<i>Sonchus arvensis</i>	- mezei csorbóka
<i>Sonchus asper</i>	- szúrós csorbóka
<i>Sonchus oleraceus</i>	- szelíd csorbóka
<i>Stachys annua</i>	- tisztetesfű
<i>Stellaria media</i>	- tyúkhúr
<i>Thlaspi arvense</i>	- mezei tarsóka
<i>Torilis arvensis</i>	- vetési tüskemag
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	- ebszékfű
<i>Valerianella dentata</i>	- fogas galambbegy

2. melléklet: Laboratóriumvezetői vizsgakérdések

1. Személyzet képzési programja.
2. Laboratóriumi környezet kialakításának szempontjai.
3. A vizsgálati eszközök és berendezések kiválasztásának szempontjai.
4. A vizsgálati eszközök és berendezések kalibrálási programjának meghatározása.
5. A vizsgálati eszközök elfogadható pontossági eltérésének meghatározása, a mérés visszavezethetősége az SI mértékegységekre.
6. A vizsgálati módszerek kiválasztása.
7. A mérési bizonytalanság becslése.
8. Referenciaetalonok, használati etalonok, belső anyagminták kezelése.
9. A minták fogadása és kezelése a laboratóriumban.
10. A minták anonimitásának biztosítása a vizsgálatok során.
11. A feljegyzések kezelése.
12. A vizsgálati adatok kezelése és ellenőrzése.
13. A vizsgálati eredmények minőségének biztosítása.
14. Körvizsgálatok kezelése.
15. Nem megfelelő munka kezelése.
16. Belső audit szerepe a laboratóriumban.
17. Vezetőségi átvizsgálás lefolytatása.
18. Vizsgálati eredmények közzlése.
19. Kockázatok azonosítása a laboratóriumban.
20. Átruházott jogkörben végzett vetőmagvizsgálati tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségek.